

r, dat het be-
dat een zijner
rek aan conse-
ontdekte. De
meert" zich z.i.

len keer.

B. t. B.

ld-Afrika.

aannden nu en
ingen waarin
omt. Deze ver-
meldt de pers.
staat in Zuid-
een paar predi-
kants, dat wijlen
opperkerk had

hoond worden
lijken toestand
cyclopaedie van
ontstaan van
schreven.

j uit de Kaap-
n eigen predi-
Woord en Sa-
In Transvaal
ie los was van
vincie. Ds van
land overgeko-
rans bevestigd
Kerk in Trans-
v. predikanten
Kerk in Trans-

s in Zuid-Afri-
natig liberalen
n. Zij schreven
nbach, aan H.
h e. a. om de
eraar te bevo-
en tot de uit-
oor de Synode
in Nederland
ek moest doen
Zuid-Afrika en
erlijke betrek-
Eerw. te Rus-
etoria de Alg-
vist hij genoe-
ot hij terug te

de reformatie
780 leden van
heid opzeden
in de ambten
stma beroepen
roeping aan-
zich snel uit-
en het Noor-
erd de Theol.
ie in 1905 is
n 1920 hadden
maakt van de
ierref. Kerk in
50.000 op een
hans vermeldt
d. Geref. Kerk
eeld over 111
in Transvaal,
ovincie, 4 in
Rhodesia, 1
orden bediend

zijn, beroepen
een bepaalde
men, dat één
le als leeraar
ls hier, kandi-
noemt vijf be-
dikanten van
n den doctors-
terdam en op
an hen aldair.
m arbeid met
nden met het
lege, dat 260
arvan is, dat de
laar gekomen
ebben behaald

eref. Kerk in
nsberg, Trans-
I. du Plessis,
ers. Voorheen
rk te Pretoria
predikant. Hij
en werd be-
estig uit Schie-
Mara in 1926.

Kerksplitsing in de groote steden kwam in Zuid-Afrika ook voor. Pretoria, centrum, wordt bediend door Ds D. Rumpff, bus 556 Pretoria, Pretoria-Oost door Dr P. J. S. de Klerk, Reitzstr. 481. De eerste gemeente heeft 1261 leden, de tweede 1284 leden.

Johannesburg is verdeeld in vijf Kerken. Johannesburg Oost, bediend door Ds L. S. v. d. Walt, Kitchenerlaan 92, heeft 811 leden, Johannesburg Noord met Ds F. P. J. Snijman, 3e Laan, Melville, heeft 1158 leden, Johannesburg Zuid met Ds S. P. v. d. Walt, Stationstraat 71, Turfontein, heeft 745 leden, Johannesburg West met Ds A. A. Venter, 14 Beverley weg Brixton, heeft 990 leden, terwijl de moedergemeente Johannesburg, bediend door Ds W. J. de Klerk, 6e Laan, 97, Mayfair, 852 leden telt. Met het oog op a. s. landverhuizers geven we hier deze adressen van predikanten.

Nu willen wij nog de vraag beantwoorden waarom de Geref. Kerk in Zuid-Afrika Doppekerk wordt genoemd. Er bestaat een mooi boekje van wijlen Ds W. Postma, zich noemende Dr Okulis, over de Doppekers. Deze naam is oorspronkelijk een scheldnaam geweest voor stoere Afrikaners, die geen inmenging dulden van vreemden in hun kerkelijk en staatkundig leven. Ze zijn verspreid over de drie Afrikaans sprekende kerken, doch komen het meest voor in de Geref. Kerk. Zodoende heeft deze de naam Doppekerk gekregen. De naam ou-Dopper is thans een eereitel geworden.

Ook willen wij nog iets zeggen van de bearbeiding van de Geref. Gemeenten. In de steden gaat alles toe zooals in Nederland en in Noord-Amerika, bij de Geref. Kerken aldaar; met dit verschil dat gepredikt wordt, iedere Zondag, in 't Afrikaans, terwijl de Afrikaansche Bijbelvertaling wordt gelezen en de Afrikaansche formulieren in gebruik zijn. De Psalm-berijming in die taal is in wording. Prof. Dr J. D. du Toit te Potchefstroom en enkele predikanten uit de Ned. Geref. en Herv. Kerken hebben met elkander die Bijbelvertaling tot stand gebracht. Ook Prof. v. Gelderen van onze V. U. is bij de Bijbelvertaling behulpzaam geweest.

In de buitengemeenten wordt meestal om de zes weken dienst gehouden in het kerkgebouw, en de andere Zondagen in de wijken afzonderlijk. De groote afstanden maken deze wijze van werken noodzakelijk. Het gezang wordt niet begeleid door orgels, uitgezonderd in de stadskerken. Van de gezangen worden alleen die gebezigd, waarvan de tekst in den Bijbel staat. De overige gezangen worden beschouwd als „Saul onder de profeten”. Een predikant, die Zondags meestal dienst had voor 30 mensen in een groot gebouw voor 1200 kerkgangers, collecteerde eens voor een klein serafienje om het gezang te begeleiden van deze kleine schare. Hij moest echter dat werk staken, want hij kreeg aanzegging, dat kwaadwilligen het terstond zouden vernietigen.

De catechisaties worden in de buitenwijken behartigd door de ouderlingen, bijgestaan door onderwijzers. Zij die rijp zijn voor de openbare Belijdenis, worden naar het dorp gezonden enkele weken vóór Nagmaal, waar de predikant dan dagelijks met hen catechiseert om het ontbrekende aan te vullen. Tot het onderzoek van de jonge lidmaten behoorde vroeger ook een leesproef uit den Bijbel, doch thans is het land overdekt met scholen en zal dit gebruik wel vervallen zijn.

De huiscatechisatie is op tal van boereplaatsen nog in eere. Men eet 's avonds warm eten, omdat de gezinsleden overdag ver uit elkander zijn. Na 't avondeten wordt de tafel afgeruimd, de Bijbels en Psalmboeken rondgedeeld en dan begint het Bijbel-lezen, zingen en overhooren van de Catechismus-vragen, of ook wel van Kort-Begrip-vragen. 's Morgens eer de zon uit is, krijgen de kinderen gelegenheid om hun lessen te memoriseeren. Sommige vaders beperken deze diensten tot den Zondag, die op de eenzame plaats streng wordt gevierd. Vroeger las men veelal een preek van Smytegeld of Hellenbroek, doch deze zijn nog al lang. Ondeuende jongens plakten wel eens een paar blad-zijden van die preekboeken aan elkaar, doch hoe het dan ging met het verband van de predicatie durf ik niet te zeggen. In den tegenwoordigen tijd is er gezorgd voor flinke predicatieboeken van eigen predikanten. Ook het Kerkblad van de Geref. Kerk in Zuid-Afrika bevat elke 14 dagen een korte predicatie, om in afgelegen gezinnen te worden voorgelezen. Met de Schriftkennis staat het ginds, door deze bearbeiding, over het algemeen best. De beleving van Gods Woord is een andere zaak, want die kost veel strijd.

(Wordt vervolgd.)

S. O. LOS.

Als d'opperste wil ooreloogen,

Dan baeten panssers, zwaert, noch boogen.

J. v. d. VONDEL.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN

Gezond en ongezond „radicalisme” in de prediking.

Het woord „radicaal” heeft geen ongunstige beteekenis. Het duidt aan: „in den wortel”, dus: vanaf het begin. Maar het heeft voor ons een onaangename klank verkregen, omdat het veelal gebruikt werd voor richtingen en personen, die niets en niemand ontziende, breken wilden met het bestaande, één principe vooropstelden, en dan alles wat daarmee in strijd was of kwam, op zijde wilden schuiven.

Het Christelijk geloof en de Heilige Schrift zijn radicaal in den eersten zin, veel radicaler dan wat ooit in den loop der eeuwen zoo werd genoemd.

De Heilige Schrift toch gaat WEZENLIJK terug tot den WORTEL der dingen.

Zij begint met te spreken van God, den Schepper, den OORSPRONG van al wat leeft en bestaat.

Zij laat zien den werkelijken wortel van lijden, ziekte, dood, in de geschiedenis van den zondeval.

Zij spreekt van „het radicale kwaad”, zooals de erf-zonde wel is genoemd.

Zij verkondigt Christus, den Wortel van schepping en herschepping, van natuur en genade, en de radicale verzoening van hemel en aarde door Hem.

Maar ook predikt zij de algeheele vernieuwing door het geloof in Hem. „AL het oude is voorbijgegaan; ziet, het is ALLES nieuw geworden.”

Inderdaad — zó radical is geen enkel filosoof of partij-program ooit geweest. Alleen het Christelijk geloof is werkelijk radicaal.

Juist omdat de Openbaring radicaal is, en ons doet teruggaan tot op den Wortel der dingen, zijn nu de Christenen in hun theologie, dogmatiek, ethiek, staatkunde, sociologie, NIET RADICAAL in den ongunstigen zin van in-eenzijdigheid-strijden voor één idee.

Zij „staren zich niet blind” — mogen dat althans niet — op één „zijde van de waarheid”.

Er zijn niet vele „waarheden”, maar er is slechts één WAARHEID, Christus. In Hem is alles begrepen, maar dan moet ook alles uit Hem GENOMEN worden.

Hier liggen nu zware eischen ook voor den Dienst des Woords.

Daarin mag niet één „waarheid” worden vooropgevoerd, en andere „waarheden” stelselmatig in het donker gelaten.

De Gemeente heeft recht op verkondiging van het volle Evangelie der genade Gods, zooals de Apostel Paulus zich bij zijn afscheid van Efeze beroepen kon op zijn niet-achterhouden in de verkondiging van AL den Raad Gods.

Wat beteekent dit nu: AL den Raad Gods prediken?

Gepredikt moet worden Gods Voorbeschikking over alles, ook over ons leven, maar ook onze verantwoordelijkheid voor ons doen en denken en zijn.

Gepredikt moet worden de ellende van den mensch in zijn onwil en onmacht tot het liefhebben van God en den naaste, maar ook de verlossing in beginsel door het verzoenend lijden van Christus.

Gepredikt moet worden de „arme zondaar” en de „rijke Christus”.

Gepredikt moet worden de rechtvaardiging door het geloof alleen, uit genade, maar ook de noodzakelijkheid tot gehoorzaamheid en heiligmaking.

Gepredikt moet worden het Werk van Christus, maar ook het werk van den Heiligen Geest; Gods Werk vóór ons, maar ook in ons.

Zoo ook moet worden vastgehouden aan het werk Gods in zijn eenheid EN in zijn onderdeelen; aan de genade over de Kerk als geheel, EN over de afzonderlijke kerkleden.

Het zou zijn verwringing van de Heilige Schrift, en verwringing ook van den catechismus en de andere belijdenisschriften, wanneer in de prediking voortdurend slechts één der twee zijden zou worden „voorgesteld”.

Wanneer — een voorbeeld — over de bekeering van Lydia gepreekt zou worden, zou het dan niet een verwringing van de waarheid zijn, indien daarbij alléén zou worden gelet op de uithreiding der Kerk en den voortgang van Christus in Zijn Koninkrijk? In deze geschiedenis uit Handelingen 16 wordt bevestigd de waarheid van „Christus' Woord: „Ik ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der wereld” (dus de bewaring en vermeerdering der Kerk), maar evenzeer het andere woord, dat er in den hemel blijdschap is over één zondaar, die zich bekeert (dus de genade over den enkeling).

Zoo doet het ook de Catechismus (b.v. Zondag 20, Zondag 21, eerste antwoord).

Het geheel — én de deelen.

De Kerk — én haar leden.

Ongezond radicalisme zou het zijn, wanneer stelselmatig slechts één zijde van de waarheid op den voorgrond werd geschoven. En het zou zijn een nalatigheid in de bediening van het ambt.

Maar gezond radicalisme is het, terug te gaan tot den OORSPRONG, en daaruit te zien de veelzijdige ontplooiing van Christus' Werk.

In dezen tijd wordt door anti-Christelijke stroomingen, als fascisme en communisme, de éénheid van volk of staat of ras zó verheerlijkt, dat alle recht en belang van den enkeling en van de levensverbanden (gezin, kerk, school, bedrijf) op zij geschoven worden.

Deze gemeenschapsadoratie werkt ook door in de Kerk, die nu eenmaal midden in de wereld staat. Juist daarom is nu noodig waakzaamheid; is noodig het vasthouden óók aan de beteekenis van den enkeling.

Eenzelfde gevaar dreigt er, wanneer gepredikt wordt over het Genadeverbond, als van God uitgaande in de geschiedenis tot verwezenlijking van Zijn Raad, indien dan tevens niet wordt vastgehouden aan en gepredikt wordt over de actualisatie van het Verbond in het leven der „bondelingen”.

Immers, het Genadeverbond is geen verzekeringspolis, die aan een kind bij zijn geboorte wordt medegegeven: ik bewaar zulk een polis veilig in de kast, ik weet, dat zij daar ligt en daarmee ben ik klaar. Maar het is een genade, het is een „zekerheid”, die altijd-door verwerkelijk moet worden.

Het „Gij slaaktet mijne banden” uit Ps. 116 is niet een zekerheidsformule, die ons in het leven wordt medegegeven, maar wordt voor ons bewust zijn eerst reël langs den weg van het begin van dienzelfden Psalm.

Wij moeten er voor waken, dat het Genadeverbond niet wordt een automatische genade-machine. De Catechismus is hierin zó zuiver. In Zondag 27 wordt gezegd, dat de Heilige Geest den kinderen niet minder dan den volwassenen wordt toegezegd, maar in Zondag 45 zegt dezelfde Catechismus, dat God Zijn genade en den Heiligen Geest alleen hun geven wil, die Hem met hartelijke zuchten zonder ophouden daarom bidden en daarvoor danken. Realisatie, actualisatie dus van wat van Gods zijde is toegezegd.

Zó blijft er evenwicht tusschen het objectieve en het subjectieve; tusschen wat in God vastligt, en wat bij den mensch moet vastgemaakt worden.

Radicaal — d.i. uit den Wortel, uit Christus.

Maar ook radicaal in de uitwerking van de zaligmakende genade, die in Christus verschenen is.

Naschrift. Bovenstaande beschouwing werd mij door één onzer lezers toegezonden; hij zette daarin thetisch zijn gedachten uiteen naar aanleiding van enkele ervaringen, die in een begeleidend schrijven aldus onder woorden werden gebracht:

Dezer dagen heb ik, in een paar verloren oogenblikken, eens even een paar „opwellingen” neergeschreven. Opwellingen, die er kwamen na het aanhooren van preeken, waarbij ik dacht: Is nu het Genadeverbond een automatische genade-machine geworden?

Al verschil ik in enkele onderdeelen van meening, althans afgaande op de terminologie, toch geloof ik, dat deze „stem uit onze kerken” volle aandacht verdient in haar stellen van eischen van vitaal belang. Hetgeen God heeft samengevoegd, scheidt de mensch niet. Noch de oudere, noch de jongere. Dat is de eerste regel. En de tweede is: alles in zijn eigen orde, zijn eigen plaats. Zó krijgt men b.v. de rechte verbandlegging tusschen Christus' kerk-werk en het werk van den Heiligen Geest in een afzonderlijken mensch.

K. S.

PERSCHOUWING

De professoren ter Synode.

De heer H. Algra schrijft in Leeuw. Kb.:

Dit vraagstuk blijft in de kerkelijke pers aan de orde.

Sommigen zijn van oordeel, dat alleen de hoogleraren in het kerkrecht tegenwoordig moeten zijn. Ook wordt er voor gepleit, dat toch alle professoren zullen meedoen, omdat men anders maar discussies krijgt, als de Synode voorbij is. Want dan zal de een aanwezige Professor op de Synode een groot overwicht hebben en de Synode dringen in de richting, die hij wenscht, en de andere hoogleraren zullen in de pers er tegen gaan polemiseren.

Wij vinden dit argument, hoewel het van Prof. Schilder is, aan den zwakken kant. Want ook als de hoogleraren ter Synode samen medewerken aan een besluit (in casu betreffende de zelfbeoefening), ontstaat er later óók nog wel eenige polemiek tusschen hen, die aanwezig waren en meewerkten in vriendschappelijk overleg aan een goede formulering. „Het zij in ootmoed gezegd”.

Inderdaad. Maar dat er debat over komt, weerlegt mijn bewering nog niet. Tot nu toe is er immers geen enkel spoor van een zekelijk debat over deze kwestie (van de volgorde der woorden geloof, bekeering, zelfonderzoek) geweest. Alleen maar een beschuldiging aan het adres van leemans „hart”. En tegen zulke dingen kan niemand waken, dan slechts, wie ze uitspreekt. Als de formule „zelfonderzoek, geloof, bekeering”, was aanvaard, zou er dan over deze zaak geen zekelijk debat geboren zijn? Tot nu toe bleef het feitelijk rustig.

Voorts merkt de heer Algra op:

Intusschen willen wij wel opmerken, dat ons bezwaar niet ging over het getal aanwezige Professoren, maar hun optreden.

Wij hebben er op gewezen, hoe sommige hoogleraren niet adviseeren, als er eens een belangrijke principiële kwestie aan de orde komt en zij uit hun schat van wetenschap de kerken kunnen dienen, maar dat zij de leiding der debatten trachten te nemen. Dat is overmaat van ijver.

Sommige hoogleraren houden algemeene beschouwingen over den toestand van onze kerken; anderen vragen het woord over allerlei onbeduidende dingen; weer anderen dienen voorstellen in, doordat zij aan predikanten, die tot de Synodale recruten mogen worden gerekend, den wenk geven, met een voorstel, waarvan Zijn Hooggeleerde de geestelijke vader is, naar het bureau van den voorzitter te gaan.

En dat alles maakt, dat de kerken niet meer voldoende het type kennen van den Professor, die lultert en zwijgt, en de kerken laat spreken, en eerst opstaat en het woord vraagt, als de vragende blikken der Synode-leden op hem gericht worden, blikken, die vertolken: Professor, help U ons eens, want dit is uw terrein en wij zijn op dit gebied uw leerjongens. Misschien is het zoo nog niet duidelijk genoeg.

Dan zeggen wij voor de volledige oriëntering er